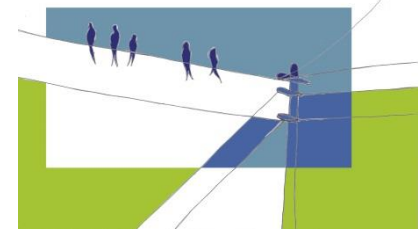

A stylized illustration featuring a white background with a blue rectangular area at the top and a green area at the bottom. A thin black wire runs across the scene. Five blue bird silhouettes are perched on the wire. On the right, a blue vertical post supports the wire, with a blue bird silhouette perched on top. The text 'Open Dialogue in Vlaanderen' is centered in a large, bold, black font.

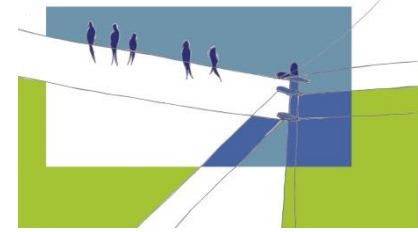
Open Dialogue in Vlaanderen

Open Dialogue in Vlaanderen

Ervaringen in het Zorgcircuit Psychose

Kennismaking met OD

- Vanaf een tiental jaar geleden: jaarlijkse Summerschool OD in Leuven
- Obv Peter Rober (B), Jaakko Seikkula (FIN), wijlen John Shotter (USA), Justine Van Lawick (NL) en Jim Wilson (GB)
- Ik volgde de Summerschool in 2012

samen met een Griek, 2
Argentijnen, 2
Nederlanders, een
Roemeense, een Australiër
en 4 Belgen

Kennismaking met OD

- OD is een internationaal verschijnsel
- In veel landen organiseren mensen zich om zich in de visie en methodiek te bekwamen
- Jaakko Seikkula reist de wereld rond om het ideeëngoed te verspreiden
- Toch is het geen sekte

Kennismaking met OD

- In Noord-West-Vlaanderen (Brugge en 12 omliggende gemeenten):
- Zorgcircuit Psychose startte in 2016 met een OD werking
- Een congres als start voor een intervisiegroep, een leesgroep en werking binnen de verschillende voorzieningen: de *Open Dialogue Academie*

Basisidee Open Dialogue:

Het primaire idee is: psychotherapeutische behandeling voor alle patiënten binnen hun interactioneel en sociaal netwerk, via:

- Integratie van hun dichte netwerk in de behandelingsprocessen
- Vormgeven van een sociaal gedeelde taal en nieuwe betekenissen voor moeilijke (psychotische) ervaringen; binnen het spreken met behandelteams, patiënten en hun families

De 7 principes:

1. Onmiddellijke reactie:

- Behalve voor crisisdiensten is het erg moeilijk een eerste ontmoeting te hebben binnen 24 uur
- Wel: vanaf het prille begin inzetten op verbinding, leggen van contacten, uitnodigen
- De cliënt en mensen uit zijn/haar persoonlijk en professioneel netwerk erkennen en betrekken

De 7 principes:

2. Het sociale netwerk perspectief

- Niet: de “geïdentificeerde patiënt” is de focus, maar de relaties met zijn/haar belangrijke mensen is de focus
- Al wie met hem/haar te maken heeft: familie, vrienden, werk, school, administratie, ontspanning, ...
- → er komen meer mensen binnen in de voorziening
- → hoe behoud je overzicht?

De 7 principes:

3. De nodige flexibiliteit en mobiliteit

- Loslaten van vaste structuren en gewoontes
- Vraaggestuurd
- Out of the box denken en handelen

De 7 principes:

4. de eerst gecontacteerde hulpverlener neemt de verantwoordelijkheid op zich om de eerste ontmoeting met familie en netwerk te organiseren:

- Niet: dit is niet voor ons (kastje en de muur)
- Wel: wat kunnen we doen, wie kunnen we betrekken, wie kunnen we met wie in contact brengen
- Nodig: engagementen van collega's van andere diensten om op vragen in te gaan
- Een apart intake team?

De 7 principes:

5. Psychologische continuïteit

- Zo weinig mogelijk discontinue overgangen van de ene setting naar de andere
- Maar samenwerking en vast houden over verschillende settings heen
- De werkzame kracht ligt in dialoog en verbinding, niet zozeer in techniek of therapeutische programma's

De 7 principes:

6. Onzekerheid kunnen toelaten

- HVL zijn niet de bestuurders van het proces, maar
- Zorgen er voor dat er ruimte is voor dialoog
- Intussen ontrolt het leven zich en werk je met wat zich aan dient: *oe'ist met jullie? Waar kunnen we het over hebben?*

De 7 principes:

7. Dialogisme

- Ontmoetingen gericht op faciliteren van gesprek en beweging, niet zozeer verandering
- Dialoog waardoor families terug vat krijgen op hun leven
- Dialoog tussen mensen en interne stemmen
- Echter:
  - We zijn gepreoccupeerd door verandering, vooruitgang, sturing
  - “Oplossing” uit de dialoog, niet uit het behandelplan

Implementatie en valkuilen

Open dialogue = open naar:

- Deelnemers; iedereen aanwezig die een bijdrage kan leveren
- Inhoud: alle meningen (voices) komen aan bod en begeleiders mogen (openlijk) van mening verschillen

Implementatie en valkuilen:

Open dialogue = open naar:

Behandelplan en de agenda van de gesprekken wordt bepaald door wat zich op dat moment in die situatie als belangrijk aandient:

= een geïntegreerde behandelapproach waarin verschillende methodes en activiteiten met elkaar gecombineerd kunnen worden zodat voldaan wordt aan de therapeutische en levensnoden van elke patiënt en zijn/haar interactioneel netwerk

Implementatie en valkuilen

Open Dialogue

- Nodigt uit tot out of the box denken over samenwerkingen
- Triggert medewerkers de vaste paden te verlaten
- Zorgt voor punthoofden bij uurroostermakers en dagplanners
- Zorgt voor meer betrokkenheid
- Laat zekerheden los: wat bij de ene werkt, doet het niet noodzakelijk bij de andere
- Is een ingesteldheid en visie, geen wondermiddel

En nu, bij ons:

- Sedert het congres in 2016 samenspraak in voorzieningen ivm methode, visie en organisatie
- Zorgcircuit: leesgroep (olv Stijn Vanheule) en intervisiegroep met mensen uit diverse voorzieningen en ED
- Oktober 2017: 2de congres met Jaakko Seikkula, Jim Wilson, Nina Saarinen, Wilma Boevink, Helle Vase Sørensen en Dorte Elleby en Stijn Vanheule
- Maar: dit hoeft geen lokaal gegeven te blijven.

En nu, bij ons:

- Verschillende afdelingen van de PZ en MVIP proberen methodiek en visie toe te passen
- Momenteel in een “proeven van”-fase, eens uittesten, mensen warm maken
- Na het tweede congres willen we de vorming binnen de *Open Dialogue Academie* uitbouwen
- En de praktijk meer gronden

resultaten:

- Studies in West-Lapland:
  - Grote patiënten- en netwerktevredenheid
  - Afname in herval en heropname
  - Minder opnames
  - Minder gebruik neuroleptica
  - Mee inzet van middelen
  - Grotere flexibiliteit van voorzieningen

Zie: **The long-term use of psychiatric services within the Open Dialogue treatment system after first-episode psychosis** (artikel van 2017)

Via:

<http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/17522439.2017.1344295?journalCode=rpsy20>

Enkele websites:

- <http://www.opendialogicalpractices.eu/>
- <http://www.dialogicpractice.net/>
- <http://opendialogueapproach.co.uk/>